

maasse alene mellem de Mange, der vare imod den — forekommer det mig, at Kommissionen har ordnet den fuldstændig samvittighedsfuldt og vistnok paa en saa god Maade som muligt, og derfor finder jeg, at der ikke er Grund til at røkke ved disse Forhold, der nu engang ere ordnede, og ikke alene ordnede fuldstændigt, men ogsaa paa en meget billig Maade, navnlig saaledes, som det allerede er udtalt af det ærede Medlem for Bornholm (Sonne), at Arvefæsterne ingen Kjøbesum svarede, og heller ikke udredede nogen Afgift i de første Aar, idet det fulde Afgiftsbeløb først indtraadte efter 12—13 Aars Forløb. Det forekommer mig at være billigt for Fæsterne. At Forholdene imidlertid siden den Tid kunne have forandret sig, er klart. Der er nu hengaaet 20 Aar, i hvilke de have haft de raa, uopdyrkede Lodder i deres Besiddelse, og det er en Selvfølge, at der i den Tid maa være foregaaet betydelige Forandringer med dem. Imellem en Bonitering af disse Lodder, foretaget for 20 Aar siden, da de jo vare ganske raa Jord, og en Taxation, som foretages nu, er det klart, at der efter den Behandling, disse Lodder have været underkastede i Mellemtiden, rimeligvis vil vise sig en Himmelvid Forskjel. Selv om man gaar ud fra, at der har fundet en fuldstændig Bonitering Sted for 20 Aar siden, saa ere dog Forholdene aldeles forandrede nu, navnlig da det som sagt dengang var raa Jord. Derfor forekommer det mig, at der ikke er nogen Anledning til, eller at det overhovedet er heldigt og rigtigt at forandre en saa ren og klar Overenskomst, der er indgaaet fuldstændig frit. Hville Konsekvenser der kunde stables derved, kan jeg ikke have nogen Mening om. Den høitagtede Minister har i Motiverne antydet, at der ikke var nogen Fare i den Henseende, men, uagtet Forholdene her uægtelig ere særegne, nærer jeg dog Frygt for, at der kan drages Paralleler derfra til andre lignende Tilfælde, som ere beslagtede dermed, og er man først kommen ind paa den Glidbane at røre ved, hvad der er staaet fast paa en saa fuldstændig Maade som her, frygter jeg for, at man let kan komme for langt. At den høitagtede Minister heller ikke har været saa aldeles klar og paa det Rene med sig

selv om, hvorledes han vil have Sagen ordnet, derom tyder ganske vist ogsaa Forslaget; og jeg maa derhos tilstaa, at det forekommer mig noget besynderligt, at netop den høitagtede Finansminister, — der ellers overalt staar som Statskassens gode og solide Børge, i dette Tilfælde har afvæget noget fra sit forøvrigt ellers meget faste Standpunkt, idet han har ordnet Forholdet saaledes, at der ikke er Tale om Andet end Tab for Statskassen. Der er kun Tale om at nedsætte Afgiften, hvor denne maatte vise sig at være for høj. Men det forekommer mig, at, naar man tror, at der er Ulighed tilstede, skal man tage Forholdene i deres Helhed og sige: Den Ordning, som i sin Tid har fundet Sted, er ikke rigtig, og vi føle os forpligtede til at foretage Forandringer i den; og saa maa Statskassen stille sig som Vært paa den ene Side og Fæsterne paa den anden Side for at tage Forholdet under Overveielse og undersøge, hvilke Afgifter der bør hvile paa deres Lodder. Saar Statskassen saa en forøget Indtægt, tager den, hvad der tilkommer den, saar den Tab, tager man det. Vil man vove dette, saa vil Sagen for mig stille sig anderledes; nu siger man kun, at de, der give for meget, skulle have bedre Kjøb. Jeg for mit Vedkommende drifter mig ikke til at give min Stemme til, at Forslaget gaar videre. Jeg har i saa Henseende en vis Ungstelse, og den vil jeg søge at beskytte mig imod:

Finansministeren: Det Standpunkt, som det ærede Medlem, der nu satte sig, har indtaget i denne Sag, vil jo ikke overraske Thinget, da det ikke er Andet end en fuldkommen Konsekvens af den Anskuelse, det ærede Medlem udtalte, dengang Sagen forrige Gang var til Behandling her i Thinget. Jeg tør antage, at denne Sag vil være i saa freist Munde hos Thingets ærede Medlemmer, at Alle ville erindre, at de Grundfættninger, som det ærede Medlem nu fremførte, allerede engang have været undergivne Thingets Prøvelse, og at dette Lovforslag først er fremkommet, efterat Thinget paa en for mig utvetydig Maade havde tilkjendegivet, at man ikke sandt de Betragtninger, som det ærede Medlem nu